

DISCURS

REFERITOR LA MEETINGUL

de

PROTESTARE CONTRA MAGHIARILOR

Tinut în Craiova la 1 Aprilie 1894.

DIVERSE

de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

E. M. PETRESCU

Preut, profesor, predicator

Opus XIV

CRAIOVA

TIPOGRAFIA DAVID J. BENVENISTI

20 — Strada Justiției, — 20

1895.

DISCURS
REFERITOR LA MEETINGUL

de

PROTESTARE CONTRA MAGHIARILOR

Ținut în Craiova la 1 Aprilie 1894.

DIVERSE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

de
E. M. PETRESCU

Preut, profesor, predicator.

Opus XIV.

—> ❧ <—

CRAIOVA

TIPOGRAFIA DAVID J. BENVENISTI

20. — Strada Justiției, — 20

1895.

*„Veritas de terra orta est,
et justitia de caelo prospexit.“*

Ps. 48, V. 12.

Frații români,

Crucea și evangelia sunt semnele de biruință ale bisericei noastre, drept măritore, ale némului nostru;

prin cruce s'a răscumpărat întreg genul omenesc, din sclavia păcatului;

prin evangolie s'a întemeiat legea cea nouă, așezemântul cel nou al lui Christos;

prin evangolie s'a nimicit falșa doctrină a fariseilor, s'a umilit orgoliul preuților legei vechi, s'a confirmat adevărul și dreptatea.

Pentru adevăr și dreptate, Isus Christos a fost crucificat, a fost dat morței;

pentru adevăr și dreptate, sângele cel nevinovat al lui Christos, a curs pe calea Betleemului, către Golgota;

pentru adevăr și dreptate, atâtea jertfe ale apostolatului, ale martyriului religiunii creștine;

pentru adevăr și dreptate oribilul carnagiu Neronian: arderea corpurilor creștine pe piețele Romei, ca să lumineze în timpul nopței, crucificările, decapitățile, catacombele, etc;

pentru adevăr și dreptate, totă lupta noastră, pe terenul religios și cel național.

Biruit-am și pe o cale și pe cea-laltă;
pe calea religioasă: adevărul a înviat, crucea făcătoare de minuni, a lui Christos, pe care inamicii religiunii noastre, o ascuseseră în pământ s'a aflat, semnul ei strălucit s'a văzut pre cer cu aceste cuvinte: «*In hoc signo vinces*»;

Pe calea națională, bravat-am barbarismul oriental, hordele păgâne, horde cotropitoare de tătari, huni, etc;

sfărâmat-am lanțurile sclaviei, dobândit-am independența, asigurat-ne-am o

pace durabilă, realizat-am progrese, din cele mai uriașe, conform vécului de civilizațiune în care trăim, și ca atare cată să avem mândria națională-religiósă de a zice cu profetul:

*« Veritas de terra orta est,
et justitia de coelo prospexit. »*

Ps. 48, V. 12.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frați români,

Limpede, pacinică și fără nici o simptomă de turburare este situațiunea noastră, a românilor din marele regat al Romaniei;

grea și în afară de orî-ce măsură a fost și este situația, îndelung răbdătorilor noștri frați de peste munți, despre ale căror suferințe, *sine-fine*, eată cum se exprimă D-nu N. Popeea.

„Dacă ne uităm înapoi la istoria
 „poporului nostru și mai ales la a
 „nației noastre, dinastă patrie dulce,
 „care e înteiul légăn al vieței române,
 „pe aceste locuri nordice orientale, mai
 „că nu aflăm în seria atâtor mari se-
 „cole, de cât numai zile de lacrimi, de
 „dureri și suferințe de tot felul; iar
 „zile de bucurie, pentru poporul ro-
 „mân și pentru națiunea noastră Tran-
 „silvanică, în specie, au fost mai pu-
 „ține și mai rare de cât péna de corb
 „alb.“

Sunt înăbușite, verice aspirațiuni de
 progres ale fraților noștri, fie cu privire
 la religione, fie la naționalitate;

legile statului maghiar, n'au fost nici
 o dată și nici nu pot fi legi echitabile,
 legi constituționale, față de români; le-
 gile lor sunt draconice, legi după bun
 plac, după capriciū.

«Aceeși ferbere, aceeași turburare,
 «zice Barnuțiu, care a domnit în sinul
 «fraților noștri, către finele secolului al
 «17-a, domnește și astăzi. Atunci cala-

«mitățile întrecuseră cumpăna, poporul
 «se încovoia sub jugul cel mai greu, cel
 «mai rușinos; preuții erau opriți de a
 «boteza pe creștini, d'ăi îngropa, cum s'a
 «întâmpat cu preuții din Aiud și din
 «alte localități ale Transilvaniei.

«Clerul era ultragiāt, batjocorit, Archi-
 «episcopului Sava i-se aduse un cățel
 «spre botez în loc de un copil creștin;
 «Episcopii și Archi-episcopii români e-
 «rau desbrăcați de demnitățile lor ponti-
 «ficale, și trecuți în rândul simplilor
 «creștini.

«Ca un torent de munte care cade și
 «desrădăcinază arborii, omóra ómenii și
 «vite, devastază semănături și sate, duce
 «și restórnă tot, așa elementul maghiar,
 «tot-d'auna s'a năpustit cu furia-ī sělba-
 «tică, contra românismului, amenințân-
 «du-l cu distrugerea, cu ștergerea din
 «cartea vieței popórelor, cu hrăpirea
 «pământului, care este proprietatea na-
 «țiunei române și pe care a căștigat-o
 «cu atâtea sudorī, măcar că poporului

«i s'a sters tóte drepturile, 'i s'a ridicat
«tóte speranțele.

«O! timpuri barbare! O! tiranií ne
«mai auzite!

«O! cât de adânc sunt separte urmele
«durerilor românismului, durerile celor
«944 de ani de umilire!!

«O! aceste dureri se simt încă, pre-
«cum simte sclăvul despotismul domnu-
«lui său, când lucră de dimineața și până
«séra, ars de sete și bătut.

«Durerile poporului Român, numai a-
«tunci s'ar putea cunoște, când s'ar scula
«românii din morminte, cu lacrămile pe
«față, cu acele lacrimi pe care le au
«vêrsat în atâția ani de robie, în care
«li s'au smuls tóte libertățile, li s'a ni-
«micit tot rodul muncii lor.

Și dupe acest lung martiriu, dușma-
nul nostru secular, încercă acum de o
jumătate de secol, tóte puterile séle, ca
să ucidă pe acest popor bun și îndelung
răbdător;

au mers până a fórmula, prin legi,
infernălul plan de a înstrăina românii

copii, răpîndu'î de la etatea de trei ani, din sânul familiei lor și a'î crește, în legi străine, în așa numitele asiluri de copii.

După acest lung martiriu, încă nu înviază adevărul pentru frații noștri, dreptatea încă nu privește din cer, zilele poporului român sunt tot zile de dureri, de amare încercări, el este îmbrăcat în haine de doliu, nu în haine de serbătoare precum suntem noi; salutarea lui în aceste mărețe și sante zile, în loc de a fi „*Christos a înviut,*” sau a glăsui cu biserica: „*acésta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa*” este cel din urmă suspin al lui Christos: „*întristat este sufletul meu până la mórte!*”;

românimea de peste munți a uitat, a părăsit calea Bisericeî, se găsește îndrumată pe calea temniței, duce pe umeri sîi sarcina fără-de-legilor ungu rescî;

umilința, tortura, ultragiul, jaful, vaetu și jalea adâncă, este partea poporului

român, prigonit și nedreptățit de vécuri ; el nu află dreptate, nici pe calea Bisericeii, a publicității, sau a instanțelor judecătorești ; mult înduioșării noștri frați, când cer dreptate sunt persecutați, pedepsiți, în modul cel mai barbar, precum a fost: fratele Lucaci, d-nii Ion Slavici, Doctorul Popovici, Aurel Popa Necșa, Ion Rusu Șireianul, Andreiu Balteș și alții, precum au să fie pedepsiți și cei 25 români, fruntași, pe cari ungu-
 rul barbar a pus mâna sa pătată de atât sânge nevinovat, care a curs în continuu în timpul celor 900 de ani de robie, înainte de 48 și după 48.

Frați români,

Indelungatele suferințe, durerile, ranele morale ale fraților noștri, sunt îndelungate suferințe, durerile și ranele lui Cristos ;

culpa lui Isus era că demascase ipocrisia cărturarilor, le umilise orgoliul ;

culpa fraților noștri este că au îndrăsnit să se plângă, să cêră tronului dreptate.

«O cohortă de soldați, mulțime de «servitori, ducea pe Isus legat de la Ana «la Caiafa, înnaintea scribilor și fariseilor, «unde erau adunați bătrânii, unde se afla «tot Synedrinul și unde toți erau cu gura «căscată spre calomnie, toți, cu inima «înveninată de ură, toți de un cuget, cu «toți vociferau: „*culpabilul să móră.*“

Cohorte de unguri têrăsc pe nefericiții noștri frați înaintea tribunalelor din Sibiu Cluj etc., apoi îi pornesc încatenați la temnițe și tótă ungurimea este la o vorbă, la un cuget însuflețită de cuvintele lui Koschut: „*să péră némul românesc*“

Setea de resbunare a ungurilor, este setea de resbunare a sacerdoților și fariseilor, planul ungurilor este pre cât se pôte de infernal, ei făuresc catene, împletesc cununii de spini, ca Iudei lui Isus, cu care voesc a sângera fruntea celor 25 de frați, cari se află în luptă: în ura și urgia némului celui mai feroce,

mai ingrat și mai setos de sânge de cât toate némurile pământului.

Lupta fraților noștri, este lupta lui Christos, din grădina Olivilor, sângele cel nevinovat al fraților noștri, este sângele lui Christos, vărsat din corpul seu prin bătaie, din capul seu prin spină, din costă sea prin lance, din plagele mâinilor și ale picioarelor.

Petru a negat pe Cristos, Iuda l'a vândut, poporul român óre nu va fi negat, nu va fi vândut chiar de către unii din capi Bisericeii, asupra cărora tribuni din Sibiu arunc grave bănueli când zic ? :

«Câtă deosebire între acum 30 — 40 de ani și astă-zí!

«atunci întreg poporul era grupat în «jurul archiereilor săi, cari erau înainte «mergători și conducători în toate luptele «și lucrările naționale ; astă-zí am ajuns «acolo, că trebuie să ne pară bine când «archiereii se mărginesc a 'și vedea de trebile Bisericești și scolare și ne lasă cel

«puțin în pace, ca să ne vedem noi cesti
«laltă de trebile naționale.

Iuliu Cesar, când a văzut între con-
spiratorii cari veniseră în senat să-l o-
móre și pe fiul său Brutus, a zis: *Și
tu fiule?! și și-a acoperit fața cu toga*
ca să nu mai vadă atâta ingratitude,
care l'a înspăimântat mai mult de cât
mórtea.

Când frații noștri se vor convinge, că
printre ei sunt și vânduți ungurilor, și
luđi, se vor înspăimênta și vor striga cu
Cesarul: *și voi frați noștri de sânge?!!*

«A descins fiul lui Dumnezeu pe cres-
tetul Calvariului, pe muntele golgota,
după ce a fost luat din pretoriul lui
Pontius Pilatus, după ce a fost purtat pe
stradele Ierusalimului, apăsât de greu-
tate, incovoiat de fatigă, vor ascinde și
frații noștri pe noua Golgota a Clujului,
vor fi torturați, străpunși de lăncile
ungurilor, adăpați cu venin, dar; „*Ve-
ritas de terra orta est, et justitia de
coelo prospexit.*„

Frații români,

Causa fraților noștri de peste munți, este cauza noastră, cauza întregului nēm românesc; frații noștri sunt în primejdie, primejdia ne atinge și pe noi; ce e de făcut, ne întrebăm în aceste momente de grea cumpănă?;

Și eu păstorul fidel al Bisericeii lui Christ, potrivit înaltei mele misiuni, de a'mi da sufletul pentru oile ce mi s'a încredințat și de care sunt răspunđător înaintea lui Dumnezeu, îmi permit a răspunde:

să ne ridicăm bărbătește, ca un singur om și să înfruntăm primejdia, să veghem, să ne rugăm, să lucrăm când ora pericolului a sunat;

să nu facem ca apostoliil lui Christos, cari lăsați la pólele muntelui Olivilor să se róge, ei adormiseră, pe când lui Christos lacrimi de șinge îi uda fața;

«să nu facem, ca posteritatea să se mire de nepăsarea noastră și să ne blesteme, căci am ascultat sentința de

«morte și n'am recurs la cele din urmă
 «mijloce, pentru apărarea nemului ro-
 «mânesc; nu ne-am ridicat toți pentru
 «unul și unul pentru toți, ca să depărtăm
 «acastă infamie, nemeritata acușatiunea
 «că nu avem dreptul să ne plângem,
 «sa cerem dreptate; mai bine să des-
 «cindem toți în morminte la părinții
 «noștri, încoronați de glorie, de cât să
 «lăsăm o atare ereditate, strănepoților
 «noștri».

«Mai ușor este amarul ce'l îndură un
 «condamnat la morte, în cele trei zile
 «de supliciu, de cât amarul pe care o
 «nație îl încercă față de prigonitorii
 «săi; mai scurtă este durerea unui ne-
 «fericit îngropat de viu, care deșteptat
 «în mormânt își mușcă buzele și își
 «róde mâinile de disperare, pentru că
 «nu'î lucește nici o rasă de scăpare în
 «fundul mormântului, de cât durerea u-
 «nei națiuni ce merge spre peire. Va
 «trece cu istoria din generațiune în ge-
 «nerațiune 'n secula seculorum, când nu
 «se va mai auđi nici o vorbă româ-

«nască între Olt, Mureș și Tisa, când
 «sunetele cele dulci se vor schimba în
 «sunete barbarice amortite, când nu se
 «vor glorifica strănepoții celor de astăzi
 «cum că sunt nem de sub ceriul cel
 «blând al Italiei, când le va fi rușine de
 «memoria Scevolilor, Bruților, Scipioni-
 «lor. Atunci sapa și aratrul va scote din
 «pământ câte o piatră română, ca să
 «mărturisască cum că petrele au mai
 «multă venerațiune, către memoria na-
 «ții celei dintâi, de cât milioanele de le-
 «gionari pe care ne a lăsat Traian, ca
 «să păzim nemuritoria glorie română.»

Să nu lăsăm atâta pată în urma noastră, să nu ignorăm căldurosul apel, pe care poetul român l'a făcut întregului nem românesc, în specie clerului:

*„Preuți cu crucea 'n frunte, căci oștea'ă creștină ;
 „Deviza'ă libertate și scopul este sânt.“*

Să luăm crucea și evangelia, noi preuții, să ne învesmântăm în haine sacerdotale, să mergem în fruntea poporului, să ce-

rem dreptate pentru frații noștri, cei atât de asupriți și nedreptățiți, și când dreptatea nu se va face dupe atâta vécuri de împilări și nelegiuiri, să scim a apăra moșia fraților noștri, chiar cu preț de sînge, să scim a considera că cel ce nu va fi un harnic apărător al acestei moșii, cel ce nu va urma pe fruntașii poporului, pe cei 25 de reprezentanți ai săi, va fi cel mai neîmpăcat vrășmaș al némului românesc și vëndut ungu-rilor; **«cel ce nu va fi cu românii de dincolo, va fi contra lor.»**

Clerul nostru unit cu clerul cel sincer și devotat de preste munți, în cugete și în fapte, să pășescă repede pe calea arătată de Sava Brancovici, Inocențiu Claiu, Grigoriu Maior, Șuluț și Șaguna.

«Audiți suspinarea mea, zicea Șaguna, «cu care din adâncul inimei mele strig «căt-re voi; amar mie, de nu voi bine-«vesti, că datoria mă silește, dregătoria «'mă este încredințată; sunt mișcat a-«dânc de înfricoșătoarele scene, de pusti-«irile cele barbare, ce suferă biata na-

«țiune română, fără nici un sprijin, adusă la ruină, de către némul maghiar.»

Frați români,

Troianul de suferințe ce a căzut peste mult înduioșata nație transilvanică, dulcissima noastră soră, plângerile strigătoare la cer, ce se ridică din pepturile tuturor românilor, plângerile capilor bisericeii de odinióră, căldurósele rugăciuni ce ei sciau a înălța la cer, să ne misee adânc și sufletele noastre ;

să răspundem cu voioșie la verice chemare a Ligei Culturale, căria i s'a dat mult de lucru în sprijinirea unei cause sânte și drepte.

«să luptăm pentru numele nostru, pentru limba cea dulce a noastră, pentru pământul cel sânt udat de atâta sânge și pe care trebuie să'l lăsăm ca un deposit sacru urmașilor noștri ;

«să luptăm cu forțe unite până ce vom restaura capitoliul, și de sigur vom fi încununați cu laurii nemurirei, pen-

«tru nestrămütata nóstră credință, pentru
«bărbăția și curagiul nostru.»

Dixi et salvavi animam meam!

să facem ca adevărul să răsară din
pământ, dreptatea să privéscă din cer,
latina gintă să fie tot regină între'ale
lumei ginte mari;

să facem ca visul de aur al româ-
nilor să se realisesse, tótă suflarea ro-
mânescă să respire cu poetul, liberă și
voiosă sfărămând lanțurile tiraniei:

- «Respiră Români! dedată'n suferințe.
- «Vedënd că aspra'ti sörta încep'a să schimba
- «Respiră căci pronia ce pórtă cărma 'n lume.
- «Mișcată de durerea și vechiul têu suspin;
- «Trimise atari Români al căror nume,
- «Insulă reverință, respect și la străin.
- «Pe ei româna gintă 'i adoră ca pe deI,
- «Renăscători d'un popor înfrânt de jugul greu

Sus inimile!

Trăiasca națiunea română de preste
carpați!

Trăiască demnií ei reprezentanți, mem-
brii comitetului național!

19 Aprilie, 1894. Craiova.

Pr. E. M. Petrescu.

Deșteptă-te Române

Deșteptă-te, Române, din somnul cel de mörte,
 În care te adînciră barbarii de tirani!
 Acum, or nici-o dată croesce-ți altă sórtă,
 La care să se închine și cruđii tîi dușmani;

Acum, or nici-o-dată să arătăm în lume,
 Că'n aste mâini mai curge un sînge de Roman,
 Și că'n a nóstre pepturi păstrăm cu fală-un
 [nume
 Triumfător în lupte, un nume de Traian.

Înalță-ți a ta frunte și vedî în jur de tine,
 Cum staă ca brađii în munte voînici sute de miî!
 Un semn ei mai așteptă și sar ca lupii 'n stîună,
 Bărbați, bătrânii, tineri, din munți și din câmpii.

Priviți mărețe umbre, Mihaiă, Ștefan, Corvine,
 Româna națiune, ai voștrii strănepoți
 Cu brațele armate, cu focul vostru-în vine,
 Viață'n libertate, or mörte cere toți.

Pe voi vă nimiciră a pismeî răutate
 Și órba neunire la Milcov și Carpați!
 Iar noi pătrunși la suflet de sfînta libertate,
 Jurăm că vom da mîna să fimî în secolii frați.

O mamă vėduvită de la Mihaiă cel Mare
 Pretinde de la fii și astă-đi ajutor,

Și blestemă cu lacrimi în ochi pe fie-care,
 În or care pericol s'ar face vîndător.

N'ajunse iataganul barbarei Semi-lune,
 A cărei plăgi fatale și ađi le mai simțim,
 Acum se 'ndesă cnuta în vetrele străbune,
 Dar martor ne e Domnul, că vii nu o voim.

N'ajunse despotismul cu 'ntréga lui orbiă,
 Al căruí jug din secolí ca vitele 'l purtăm,
 Acum se'ncercă, cruđii, în órba lor trufiă
 Să ne răpescă limba, dar morți nu mai o dăm!

Români din patru unghiuri! acum ori nicí-o-dată
 Uniți-vé în cuget, uniți-vé în simțiri;
 Strigați în lumea largă, că Dunărea-e furată
 Prin intrigă și forță, dolóse mijlociri!

Preoți cu crucea în frunte! căci óstea e creștină,
 Devisa e libertate și scopul ei prea sfânt,
 Murim mai bine-în luptă cu gloriă deplină,
 De cât să fim sclavi iarăși în vechiu-ne pă-
 [mânt!

„TATAL NOSTRU“

BCU Cluj prelucreat după library Cluj

W. GUETTÉE

„TATAL NOSTRU“

prelucrat după W. Guettée

Ce este rugăciunea ?¹⁾

«Rugăciunea este cheia tuturor bunătaților, stâlpul fundamental al sântăților virtuți, scara către Dumnezeu, rezimul văduvilor, amica ângerilor, fundamentul credinței, coróna religioșilor, ușurarea celor osteniți;

«însuși mântuitorul s'a rugat părintelui ceresc : Părinte, dacă este cu putință trecă de la mine paharul acesta ;²⁾

1) Amvon.

2) Matheiu XXVI.—39.

«când voim a ne ruga, să purificăm
 «inimile noastre de verice păcat, spre a
 «afla chiar înaintea lui Dumnezeu:

«nu este destul să îndreptăm cuvinte
 «frumóse și sante, trebuie să fie fru-
 «mósă și sântă și inima din care ne
 «rugăm, să fie frumóse și sante și bu-
 «zele cu care ne rugăm;

«îndurarea lui Dumnezeu este un
 «isvor nesecat, cel ce va veni la acest
 «isvor, cu cel mai mare și mai curat
 «vas de încredere, acela va primi mari
 «bunuri cerești;

«plugarul curăță mai întâi pământul
 «de spini și măracini, apoi pune sēmânța
 «să pótă obține fructul dorit;

«pentru cel ce voește să împletescă o
 «cunună, nu e destul să culégă flori cu-
 «rate și frumóse, trebuie să fie curate și
 «măinile, cu care împletește și incu-
 «nună florile: «inimă curată edifică
 «întru mine Dumnezeule și spirit drept
 «înoește întru cele din lăuntru ale
 «mele;

«filomela când cântă, părăsesce pământul, să urcă sus pe arbori și de acolo răsună cântecile sale frumoase :

«când noi ne rugăm să părăsim grijile lumești, să fugim de păcat, sufletul nostru să sbóre la Dumnezeu ;

«patriarchul Abraham atât uitase de cele pământești, când se ruga pe muntele Moria, în cât Dumnezeu a trebuit să repete numele său spre a-l deștepta :
«*Abrahame ! Abrahame !* ;

«Antonin, imperatorul roman, după ce a omorât pe fratele său, chiar în brațele mamei sale ca sa ajungă la scaunul împărătesc ; după ce își pătă mâinile de un sânge nevinovat, putea să mai cêră îndurare de la ómenii saú de la Dumnezeu ?

«*De veți îmulți rugăciunea, nu vă voiú asculta pre voi, căci mâinile vóstre sunt pline de sânge*».

«*Poporul acesta numai cu buzele mă onórá ; iar cu inima este departe de mine.* ;

«continuă, ȃicea un episcop mamei
 «sântului Augustin, continuă a te ruga,
 «căci nu e cu putință să péră un fiu
 «pentru care se face atâta rugăciune și
 «atâta plâns; și prin rugăciune, mama
 «avu fericirea să vază un fiu credincios
 «al Bisericei, un adevărat exemplu de
 «virtute.

«Rugăciunea așa dar, forméză basa
 «cultului; Isus Cristos ne a învățat cum
 «să ne rugăm, étă formula care coprinde
 «o invocațiune și șapte cereri:

«Părintele nostru carele ești în ce-
 «ruri!

«Sântescă-se numele tĂu!

«Vie împărăția ta!

«Fie voia ta, precum în cer și pre
 «pămēt!

«Pâinea noastră cea de tóte ȃilele dă-o
 «nouă astă zi!

«Și ne ertă greșelele noastre, precum
 «și noi ertăm greșiților noștri!

«Nu ne duce pe noi în ispită!

«Ci ne izbăvește de cel rău.

«Amin».

„Părintele nostru carele ești în ceruri.“

Dulce este numele de *Părinte*, pe care îl datorăm lui Dumnezeu ;

singur Dumnezeu are dreptul la acest nume, Isus a zis : *n'a-veți de cât un Părinte în Cer* ;

Mântuitorul însuși a pus în gura discipolilor cuvântul *nostru*, ca sa arate că omenirea răscumpărată, prin scumpul său sânge, nu formează de cât o singură și aceeași familie în fața lui Dumnezeu.

„Carele ești în ceruri.“

În cer se află *Eternul Părinte*, într-o sferă de fericire și nemurire, spre ceruri și noi să ne îndreptăm privirile, să consacram lui Dumnezeu, toate speranțele, toate dorințele noastre, brațul *Său* este mare, ochii *Lui* sunt plini de îndurare, *El* privighiază peste noi ; să

cerem bunului nostru *Părinte* carele
reside în cer: zile mai senine, dreptate,
pace, libertate;

«*Dómne! bratul tǎu cel mare,*
«*Tine totul ne'ncetat,*
«*Ochii-ți plini de îndurare,*
«*Peste noǎ aǔ privighiat;*
«*Dă-ne zile mai senine,*
Părintele nostru ceresc,
«*Indreptéză tot spre bine*
«*Pre poporul Românesc.*
«*Dulcele nostru Părinte,*
«*Carele reșezi în Ceriu,*
«*Lasă vocea ta putinte,*
«*Să resune prin eter,*
«*Să răsune tot dreptate*
«*Peste toți cei încelați,*
»*Zi să fie libertate*
«*Pentru toți cei apăsați.*¹⁾

„Sântescă-se numele tǎu.“

Sânt este *numele lui Dumnezeu*, sânt prin sine însuși, totuși datorii suntem a-l

1) I. Grozăvescu.

santifica, adecă : a nu-l lua în deșert, a-l respecta, a-l venera, a-l adora, a-l glorifica prin cugetările, prin sentimentele, prin vorbele, prin faptele noastre :

«Glorificați, prin faptele vóstre pe părintele ceresc:» ;

să viețuim într'un chip conform cu sântitatea lui Dumnezeu, să îndeplinim legile sale, să fim desăvârșiți precum și Părintele nostru cel ceresc desăvârșit este ;

să iubim pe Dumnezeu, pentru-că Dumnezeu ne-a iubit pre noi mai întâiu ;

să urmăm exemplul apostolilor, sacrând tótă iubirea lui Dumnezeu și vom primi plată insutită !

«Intru tine avem sperare,

«Căci pre tine te iubim,

«Cu credință și-abnegare,

«Către tronul tǎu privim,

«Când ne știm a fi cu tine,

«Nu ne temem de nimic,

«Pe pământ și pe cerime

«Fie-ți numele sântit.

„Vie împărăția ta.“

Charul, dreptatea, pacea, bucuria sântului spirit, este împărăția lui Dumnezeu ; să cerem venirea unei atare împărății, să cerem prea înduratului nostru *Părinte* să trimită peste noi și peste țara ce avem, raze sante de lumină, ca în noapte să vedem, să cunoștem ce este sânt și bine, să știm a lăuda pre Domnul și a chema împărăția sa :

« *O ! trimite din Cerime,*
 « *Peste țara ce-o avem,*
 « *Raze sante de lumină,*
 « *Ca în noapte să vedem ;*
 « *Să cunoștem, ce-î drept, bine,*
 « *Să știm a te lăuda,*
 « *Pără rău din rădăcină,*
 « *Vie împărăția ta.*

„Fie voia ta, precum în cer și pre pământ.“

Legea, conștiința, care constiue pe omul moral, este voia lui Dumnezeu ;

în cer toți fericiții merg în armonie cu voința lui Dumnezeu, și nu făptuesc de cât sub impulsunea acestei voințe; pe pământ, cu omul căzut, sub presiunea păcatului nu este așa, totuși suntem datorii să restabilim armonia între lege și faptele noastre, **Ca să fie voia lui Dumnezeu pre pământ ca și în ceruri:**

*Apăsați de sarcini grele,
Ne rugăm pré aplecat;
Ceriul nostru cel făr, de stele
Să ne fie mai curat . . .
Dar primim cu 'ndestulare,
Tot ce drepta-ți ne va da,
Căci, ce faci, faci în iubire,
Fie Dómne voia ta.*

**„Pâinea noastră cea de toate zilele,
dă-o nouă astă-zî.“**

Este pâine spirituală, pâine corporală și pâinea *Eucharistiei* ;
pâinea spiritului este cuvântu lui Dumnezeu, elementul vieții spiritului, pâinea

corpului este principalul element al vieții ;

pâinea *Eucharistiei* invoioșează sufletul comunicându-și pe Isus care este viața ;

să cerem de la Dumnezeu, în fie-care zi, de a ne face demni să participăm la această pâine de viață ; să cerem credință ca să recunoștem pe Dumnezeu de autor al vieții vóstre, speranța în o viață superióră, caritate spre a glorifica pe Dumnezeu, pace și fericire :

« Sune cântul de mărire,

» Sus în cer și pre pământ,

« Ear întréga omenire

« Să 'nțălégă glasu-ți sânt ;

« Fie pace și iubire

« Și apoi ura va peri . . .

« Dă-ne-acéstă fericire,

« Ca și pâinea cea de zi »

**„Și ne ertă greșelele noastre, cum
și noi ertăm greșiților noștri.“**

Cel ce dice că e fără păcat să înșelă singur el, nimeni nu se poate măguli că a viețuit numai pentru Dumnezeu, că a urmat toate legile sale; zilnic aproape nu îndeplinim totă datoria noastră religioasă; tot zilnic, așa dar, se cuvine a cere ertarea datoriiilor noastre, cu hotărîre de a ne face mai puțin vinovați;

Dumnezeu va fi misericordios către noi, dacă și noi vom fi către alții;

Dumnezeu voește ca ómenii să-și erte reciproc ofensele;

pentru acésta Isus a zis: *«de veți erta ómenilor greșélile lor, erta-va și voué Tatăl vostru cel cereșc greșelele vóștre;*

Omul ertând fratelui său, îndeplinește către el *caritatea*, care este perfecțiunea legéi.

«*Ne născurăm în păcate,*
 «*Și în păcate am trăit,*
 «*N'am iubit ce-e sânt, dreptate*
 «*Fiul tău l'am răstignit,*
 »*Dar tu Dómnne pré înalte!*
 «*Să ne fi mai îndurat . . .*
 «*Și ne ertă de păcate,*
 «*Precum noi încă-am ertat »*

„**Nu ne duce pre noi în ispită**“

„**Ci ne izbăvește de cel rău**“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tentațiunea expune pe om la pericolul de a păcătui; tentațiunea provine din aplicarea spre rău, din ignoranță;

cel ce urmăzează inspirațiunilor diabolice, perde credința, speranța, caritatea, să depărteze de Dumnezeu, să face fiu al păcatului;

«*a pune prea mare încredere în bună-tatea lui Dumnezeu;*»

«*a dispera de ajutorul divin;*»

«*a lupta contra adevărului;*»

«*a abjura credința;*

este a păcătui contra sântului spirit.

«Din mândrie să nasce lauda de sine, vorbirea de rău, nesupunerea, neascultarea etc.

Din iubirea de argint, sau avariție, să nasc : furtul, înșelăciunea, prădarea, călcarea jurământului etc.

Sensualitățile nasc: gândurile rele, cuvinte și fapte necuvincioase.

Invidia nasce: defăimarea; lăcomia: viața desfrânată; mânia: dușmânia și chiar omorul; lenea: aplicarea spre păcat.

Amuciderea, asuprirea văduvilor și orfanilor, proprierea plății lucrătorilor, sunt păcate strigătoare la cer.

Să evităm păcatul;

Să cerem charul Domnului care luminează și îndemnă spre bine, să preferăm adevărul contra rătăcirii, binele contra răului.

Justiția, adevărul, binele, să ne susțină în luptă pentru a triumfa:

*«Dómnne protege-ne cu amóre.
«Ne apără cu charul tǎu,
«Lucéscă-ne sântul sóre...,
«Și ne scapă de cel rău.»*

A M I N .

Către Maica prea curată

*Imn scolar. Poesia de I. Grozescu
Musica de Pr. E. M. Petrescu*

I.

«Toți te adoră cu iubire,
«Toți cu dor te prea măresc,
«Și își îndreptă a lor privire
«Către tronul tău ceresc,
«Unde stai înconjurată
«Tot de cete îngeresci...
«**Maica sfântă prea curată**
«**Bine-cuvântată esci!**»

II.

«Toți și toate te adoră
«Sus în Cer și pre pământ,
«Căci ca frageda feciură
«Ați născut pre fiul Pânt ;

«Lumea întrégă e încântată
 «De virtuțile ceresci...
 «**Maica sântă** prea curată,
 «**Bine-cuvântată** esci!»

III.

«Dimineața în zori de ăile
 «Când Zefiri cei ușori,
 «Ca o tainică șoptire
 «Se strecóră printre florî,
 «Se aud [?]câte-odată
 «Nisce acorduri îngeresci:
 «**Maica sfântă** prea curată
 «**Bine-cuvântată** esci!»

IV.

«De cu seară când s'alină
 «Sgomotul obositor,
 «Către casă spre odihnă
 «Trage bietul muncitor,
 «Pe drum sufletul 'și îndreaptă
 «Către cetele ceresci...
 «**Maica sfântă** prea curată,
 «**Bine-cuvântată** esci!»

APENDICE

la

ISTORIA SÂNTA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VECHIULUI TESTAMENT

elaborat pentru

Clasa I-a secundară.

Figurî des

Apen

La istoria sântă a vechiului testament, ce am elaborat anul acesta, pentru clasa I secundară.

Să numesc figurî despre *Messiea*, oment, saũ ore-carî ceremonii judaice care învierea și triumful său; să socotesc 18

Adam

1. *Adam* este părintele tuturor oamenilor după corp.

2. *Adam* păcătuiind, a fost scos din paradis și condamnat la travieliũ, suferințe și mörte.

Abel

1. *Abel* oferă în sacrificiu ceea-ce are mai bun în turmele sale.

2. *Abel* inocent, se omöră de către fratele său Cain.

3. Sângele lui Abel strigă rësbunare contra lui Cain.

pre Messiea

d i c e

urmare de personaje din vechiul testamente
represintă pe *Messiea* : nașterea, mórtea,
principale figuri despre *Messiea* :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. *Isus Christos* este părintele tuturor ómenilor după grație.

2. *Isus Christos* încárcat de pécatele ómenilor, descinde din cer, să condamná la suferințe și mórte, pentru a salva genul uman.

1. *Isus Christos* oferă sacrificiú din sângele său, mai agreabil lui Dumnezeu de cât darurile lui Abel.

2. *Isus Christos* inocent să dea morțel de către Judei frații săi.

3 Sângele lui *Isus Christos* cere misericordie pentru noi de la Dumnezeu părintele său.

Noe

1. *Noe* găsește grație înaintea lui Dumnezeu.
2. *Noe*, construște o arcă pentru a se conserva de deluviu.

Melchisedech

1. *Melchisedech*, regele justiției.
2. *Melchisedech*, preot al celui Pre-Inalt, oferă în sacrificiu pâine și vin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Isaac

1. *Isaac*, fiul iubit al părintelui său, este condamnat a muri.
2. *Isaac*, urcând muntele unde trebuia a fi sacrificat, duce lemnele ce urma a-l consuma.

Iacob

1. *Iacob*, pentru a se supune părintelui său să duce în țară depărtată.
2. *Iacob*, de și foarte bogat, să găsește în mijlocul unui deșert, unde nu are de cât o pătră pentru a se repausa.

1. *Isus Christos* găsește grație pentru noi înaintea părintelui său.

2. *Isus Christos*, stabilește Biserica pentru a conserva pe ómeni de mórtea eternă.

1. *Isus Christos*, Regele just prin excelință.

2. *Isus Christos*, marele Pontif al noului testament, se oferă în sacrificiu sub aparențele pâinei și vinului.

BCU Cluj Central University Library Cluj

1. *Isus Christos*, fiul predilect al părintelui ceresc, este condamnat a muri pentru a răscumpăra pe ómeni.

2. *Isus Christos*, suindu-se pe Calvariu, duce, el însuși Crucea pe care trebuia să fie răstignit.

1. *Isus Christos*, pentru a se supune părintelui său, descinde din Cer pe pământ.

2. *Isus Christos*, stăpânul tuturor lucrurilor, n'are o pétră măcar pentru a se repausa.

3. *Iacob*, trecând peste toate greutățile exilului său, să reîntorçe aproape de părintele său, aducând cu sine bogățiile și copii săi.

Ioseph

1. *Ioseph*, este maltratată și vândut de către frații săi comercianților streini.

2. *Ioseph*, este aruncat în închisore pentru o crimă de care era inocent, el se găsește la un loc cu doi criminal, anunță unuia scăparea și altuia pedepsă.

3. *Ioseph*, trece din închisore pe tronul lui Pharaon.

Mielul Pascal

1. *Mielul Pascal* trebuia să fie curat.

2 Sângele mielului pascal preserva pe Israeliți de mórtea primilor născuți.

3. Aceea cari mâncau mielul pascal trebuia să fie ca niște voiagiori, gata de a pleca, mijlocul încins, un baston în mână, încălțăminte în piciore.

Mana

1. *Mana*, era o hrană miraculosă care cădea din cer în toate diminețile, pentru nutrirea Israeliților.

3. *Isus Christos*, învingătorul tuturor inemiciilor săi, să reîntorce către părintele său în Cer, unde face a intra cu el toți dreptii.

1. *Isus Christos*, este maltratat de Iudei, el este vândut de Iuda și dat Romanilor cari îl dau morței.

2. *Isus Cristos*, este condamnat pentru crimele de care este inocent. Crucificat în mijlocul a doi făcători de rele, unul primește promisiunea paradisului și altul móre în impenitență.

3. *Isus Christos*, învinge mórtea Crucii și ascinde pe tronul lui Dumnezeu tatălui său.

1. *Isus Christos*, este mielul fără de păcat.

2. Sângele lui *Isus Christos*, ne preservă de mórtea eternă.

3. Aceia care se comunică, trebuie să aibă mijlocul încins imaginea castității; un baston în mână, imaginea forței pentru a reziste celui rău, încălțăminte în picioare, ca voiagiori gata a merge către Cer.

1. *Isus Christos*, în Eucharistie este o pâine vie descinzând din Cer pentru hrana sufletelor.

2. *Mana* nu încetă de a cădea pînă când Hebreii intrară în țara promisă.

Sacrificiile

1. Sacrificiile legii vechi erau unele sanglante altele nesanglante.

2. Sacrificiile legii vechi erau oferite pentru a adora pe Dumnezeu, a-I mulțami, a-I cere grațiile sale, și a obține pardonul păcatelor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Șerpele de aramă

1. Israeliiții culpabili de rebeliune sunt mușcați de șerpi care le cauză mórtea.

2. Moise înalță un șerpe de aramă.

3. Aceea cari priveau la șerpele de aramă să vindecau de rane.

Moise

1. Când Moise se născu, un rege crud, Pharaon, făcu să móră, fiil Hebreilor.

2. Moise scăpă de furia lui Pharaon.

2. Sânta Eucharistie, ne va servi de nutri-
ment în tótă durata pelerinagiului nostru pe
pămênt.

1. Sacrificiul lui Isus Christos, a fost oferit
de o manieră sanglantă pe Calvariu, și el este
oferit de o manieră nesanglantă asupra alta-
rului.

2. Sacrificiul lui Isus Christos, este oferit pen-
tru aceleași scopuri, ca și sacrificiele judaice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. Genul uman culpabil în persóna lui Adam,
a fost mușcat prin șérpele infernal, care i-a
causat mórtea.

2. Isus Christos. este înălțat pe cruce.

3. Aceea cari privesc la Isus Christos cu cre-
dința și amar să vindecă de ranele șérpelui
infernal.

1. Când Isus Christos se născu, un rege crud,
Herod, făcu să móră fiți din Bethlehem și din
împrejurime.

2. Isus Christos scapă de furia lui Herod.

3. *Moise* este trimis de Dumnezeu ca să scape pe poporul său din servitutea Egyptului.

4. *Moise* operă mari miracole pentru a dovedi că este trimisul lui Dumnezeu.

5. *Moise* dă poporului lui Israel legea scrisă.

Iosua

1. *Iosua*, introduce pe Israelii în țara promisă.

2. După 10 ani de luptă și de victorii, Iosua văzu poporul lui Dumnezeu stăpân pe țara promisă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gedeon

1. *Gedeon*, cu trei sute ómeni merse contra unei armate nenumărate.

2. Soldații lui Gedeon n'aũ de loc arme, ei nu pórta de cât trompete.

3. *Gedeon*, și soldații triumfară contra Madianiților.

Samson

1. Nașterea lui *Samson* este anunțată mamei sale printr'un ânger.

2. *Samson*, învinge singur pe Philistenii prin mijlócele cele mai simple.

3. *Isus Christos*, este trimis de Dumnezeu pentru a scăpa pe oameni din sclavia păcatului.

4. *Isus Christos*, operază mari minuni pentru a dovedi divinitatea sa.

5. *Isus Christos*, aduce oamenilor, legea grației.

1. *Isus Christos*, introduce pe oameni în Cer.

2. După trei secole de luptă, Isus Cristos, vede Biserica triumfând și domnind asupra lumii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. *Isus Christos*, cu 12 apostoli merge la cucerirea universului.

2. Apostolii lui Isus Christos nu întrebunța de cât predicățiunea, caritatea și miracolele.

3. *Isus Christos*, și apostolii săi triumfă contra sforțărilor lumii întregi.

1. Nașterea lui *Isus Christos* este anunțată Mariei prin îngerul Gabriel.

2. *Isus Christos*, distruge imperiul demonului prin singură virtutea Crucii.

3. *Samson*, duce pe umerii săi porțile cetății Gaza, unde el era reținut prizonier.

David

1. *David* născut la Bethlehem.
2. *David*, armat numai cu un baston și un arc, omorâ pe gigantul Goliath.
3. *David* fugind de fiul său revoltat, traversă torentul Cedron plângând.

Salomon

1. *Salomon*, domnește în pace, bucurându-se de lucrările, și victoriile lui David părintelui său.
2. *Salomon*, dădește un templu magnific adăvărătului Dumnezeu.

Ionă

1. *Ionă* primește ordinul de a predica Ninevitenilor peritența care erau idolatri și Ninevitenii să convertesc.
2. *Ionă* culpabil: de nesupunere este aruncat în mare.
3. *Ionă* rămâne trei zile și trei nopți în sânul unui enorm pește și iese plin de viață.

3. *Isus Christos*, iese victorios din gr6pă cu t6tă paza Iudeilor.

1. *Isus Cristos*, născu la Bethlehem.

2. *Isus Christos*, armat numai de crucea sa zdrobi pe demon.

3. *Isus Christos*, pătruns de durere pentru păcatele 6menilor, traversă asemenea cedronul după agonia din grădina olivilor.

1. *Isus Christos*, după suferințele și viața sa mortală, intră prin înviere, înălțare în repausul său eternel.

2. *Isus Christos*, schimbă lumea, care era un vast templu de idoli, într'un templu unde adevăratul Dumnezeu este adorat.

1. *Isus Christos*, prin organul apostolilor, predică pocăința națiunilor idolatre, cari se convertesc.

2. *Isus Christos*, inocent, dar încărcat de păcatele 6menilor este dat morței.

3. *Isus Christos*, rămâne p6nă a treia zi în sinul gropei, iese apoi viu și glorios, prin învierea sa.

Dintre cele 14 opusculе elaborate de părintele E. M. Petrescu și apărute în anii 1874, până la 1895, se mai găsesc următoarele, care se dau gratis :

- 1) Discursuri asupra invidiei și hypocrisiei după Bourdaloue.
  - 2) Despre modestia sacerdotale, Massillon.
  - 3) Ești membru la una din societățile de asistență mutuală ?
  - 4) Necrologul preutului I. Fulea.
  - 5) Mărirea și bogăția lui Iob.
  - 6) Cuvântări funebre.
-